

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**ŚWIĘTOKRZYSKIE BIURO
ROZWOJU REGIONALNEGO**
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Efektywność realizowanego projektu na podstawie przeprowadzonej ewaluacji

**Przemysław Fiedkiewicz
ETC Group Sp. z o.o.**

Ewaluator projektu

**POKL 7.2.2 pn.: „Wzmocnienie i rozwijanie instytucji pomocy
społecznej, rynku pracy, aktywizacji zawodowej i ekonomii
społecznej”**

Stowarzyszenie Integracja i Rozwój
ul. Śniadeckich 30/5, 25-366 Kielce
tel. 041 361 04 92, fax: 041 361 11 61
e-mail: sir@sir.com.pl; www.sir.com.pl

Istotą ewaluacji jest ocena skuteczności i efektywności podejmowanych działań w ramach całych programów czy pojedynczych projektów finansowanych z funduszy strukturalnych.

Najważniejszym celem ewaluacji jest podnoszenie jakości, spójności i skuteczności interwencji publicznych.

Cztery podstawowe cechy ewaluacji:

- **łączenie empirii** (badanie programu i zjawisk pojawiających się jako konsekwencje programów) **z charakterem normatywnym** (ocenie struktury działań, ich logiki, ich wartości),
- **utilitaryzm** - ewaluacja ma wspomagać konkretnych odbiorców w konkretnej sytuacji, wywołać pozytywne zmiany i poprawiać jakość tak bieżącej, jak i przyszłych, analogicznych interwencji,
- **interaktywność i negocjacyjne podejście** do procesu badania, będącego jednocześnie procesem uczenia się,
- **ograniczona siła wpływu** - zależna od chęci przyswajania wiedzy przez instytucje zlecające badanie i ich gotowości do zmian, reform (w odróżnieniu od audytu, wyniki ewaluacji nie mają żadnej prawnej siły dyscyplinującej).

Rodzaje ewaluacji:

- **ex-ante** - przeprowadzona przed wdrażaniem projektu/programu i mająca za zadanie ocenić na ile planowana interwencja jest trafna z punktu widzenia potrzeb (sektora, beneficjentów) oraz spójna w zakresie planowanych celów i sposobów ich realizacji.
- **mid-term** - realizowana mniej więcej w połowie wdrażania interwencji. Poddaje analizie osiągnięte na tym etapie rezultaty oraz dokonuje pierwszej oceny jakości realizacji projektu/programu.
- **ex-post** - ocena przeprowadzana po zakończeniu realizacji projektu/programu. Jej zadaniem jest całościowa ocena skuteczności i efektywności interwencji oraz jej trafności i użyteczności.
- **on-going** - w trakcie trwania interwencji. Nie należy mylić jej z monitoringiem, gdyż jej zadaniem jest dokonanie pogłębionej oceny wybranych problemów. W szczególności ewaluacja on-going skupia się na zarządzaniu realizacją interwencji, diagnozuje i analizuje problemy pojawiające się w ich trakcie oraz poszukuje możliwości ich rozwiązania.

Ewaluacja projektu „Wzmocnienie i rozwijanie instytucji pomocy społecznej, rynku pracy, aktywizacji zawodowej i ekonomii społecznej” - założenia:

- Ewaluacja działań oraz ich rezultatów w projekcie przeprowadzona została w oparciu o kryteria ustalone przez Radę Unii Europejskiej w Rozporządzeniach nr 1260/1999 (art. 40-43) i nr 1083/2006 (art. 47-48)
- Charakter ewaluacji - on-going - raporty ewaluacyjne będące efektem prowadzonych systematycznie działań ewaluacyjnych były przygotowywane systematycznie, co miesiąc (pierwszy raport ewaluacyjny przygotowany do dnia 15 marca 2009 dotyczył miesiąca lutego 2009, kolejny do dnia 15 kwietnia 2009 - miesiąca marca 2009 itd. aż do 15 kwietnia 2010, kiedy to został przygotowany czternasty raport miesięczny, który był raportem za miesiąc marzec 2010
- planowane jest jeszcze przygotowanie raportów za miesiąc kwiecień oraz maj 2010

Metodyka i organizacja badań empirycznych:

Prowadzenie ewaluacji w ramach projektu opiera się przede wszystkim o trzy ankiety przygotowane i wypełniane przez osoby biorące udział w projekcie:

- **Ankieta 1** - wypełniana przez uczestników danej formy wsparcia na koniec (Konferencja, Szkolenia dla podmiotów Ekonomii Społecznej, Szkolenia dla osób fizycznych, Seminarium, Doradztwo specjalistyczne dla podmiotów Ekonomii Społecznej, Doradztwo dla osób fizycznych). Ankieta ta dotyczy oceny dokonanej przez każdą osobę korzystającą z każdej formy wsparcia w projekcie. Ankieta zawiera pytania zamknięte i otwarte.
- **Ankieta 2** - wypełniana przez uczestników konferencji inaugurującej przed konferencją. Ankieta zawiera pytania zamknięte.
- **Ankieta 3** - wypełniana przez uczestników konferencji podsumowującej przed konferencją. Ankieta zawiera pytania zamknięte.

Uzupełnieniem danych zebranych w ramach ankiet są również dane pozyskane z dokumentacji projektu o jego przebiegu, uczestnikach itp.

W ramach prowadzonych działań ewaluacyjnych w okresie luty 2009 - kwiecień 2010 można stwierdzić, że projekt jest celowy a zakładane produkty i rezultaty są systematycznie osiągane.

Informacje o postępie w osiągnięciu produktów i rezultatów twardych:

I. Liczba inicjatyw z zakresu Ekonomii Społecznej wspartych z EFS (badane tylko niepowtarzające się w kolejnych miesiącach instytucje Ekonomii Społecznej):

osiągnięte narastająco od początku projektu - 49,
minimalna wielkość założona w projekcie - 30.

II. Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji Ekonomii Społecznej - wsparcie w ramach projektu (badane tylko niepowtarzające się w kolejnych miesiącach osoby z instytucji Ekonomii Społecznej):

osiągnięte narastająco od początku projektu - 154,
minimalna wielkość założona w projekcie - 120.

III. Liczba instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej wsparta w ramach projektu (badane tylko niepowtarzające się w kolejnych miesiącach instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej):

osiągnięte narastająco od początku projektu - 25,
minimalna wielkość założona w projekcie - 10.

Informacje o postępie w osiągnięciu produktów i rezultatów twardych:

IV. Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej (badane tylko niepowtarzające się w kolejnych miesiącach osoby z instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej):

osiągnięte narastająco od początku projektu - 48,
minimalna wielkość założona w projekcie - 48 osób.

V. Wsparcie w ramach szkoleń (badane tylko niepowtarzające się w kolejnych miesiącach osoby fizyczne, które zadeklarują chęć prowadzenia działalności w sektorze ES):

osiągnięte narastająco od początku projektu - 60,
minimalna wielkość założona w projekcie - 60.

VI. Wsparcie w ramach doradztwa specjalistycznego (badane tylko niepowtarzające się w kolejnych miesiącach osoby z instytucji Ekonomii Społecznej):

osiągnięte narastająco od początku projektu - 46,
minimalna wielkość założona w projekcie - 50 osób.

Informacje o postępie w osiągnięciu produktów i rezultatów twardych:

VII. Wsparcie w ramach doradztwa Punktu Informacyjnego (PI) (badane tylko niepowtarzające się w kolejnych miesiącach osoby fizyczne, które zadeklarują chęć prowadzenia działalności w sektorze ES):
osiągnięte narastająco od początku projektu - 49,
minimalna wielkość założona w projekcie - 50 osób.

VIII. Opracowanie i wydanie Publikacji Podsumowującej Projekt:
osiągnięte narastająco od początku projektu - 0,
wielkość założona w projekcie - 300 szt.

IX. Zorganizowanie konferencji inauguracyjnej dla minimum 70 osób:
osiągnięte narastająco od początku projektu - 1,
minimalna wielkość założona w projekcie - 1.

X. Zorganizowanie konferencji podsumowującej projekt dla minimum 70 osób:
osiągnięte narastająco od początku projektu - 0,
minimalna wielkość założona w projekcie - 1.

- Tylko rezultat VI, VII oraz X nie zostały dotychczas osiągnięte.
- W przypadku VI i VII są to bardzo małe braki (odpowiednio 8% i 2% zakładanej wartości) i nie ma zagrożenia nieosiągnięcia ich w ostatnich dwóch miesiącach realizacji projektu, ze względu na to, że planowane są jeszcze działania merytoryczne w ramach projektu zgodnie z harmonogramem jego realizacji.
- W przypadku X wielkość zostanie osiągnięta dzięki konferencji podsumowującej.
- W pozostałych przypadkach zostały już osiągnięte planowane wskaźniki, a część została znacząco przekroczona.

Wyniki prowadzonych w okresie 02.2009-03.2010 ankiet 1:

Rodzaj usługi, której dotyczy ankieta: (w %)	
Konferencja	16,35
Szkolenia dla podmiotów ES	28,61
Szkolenia dla osób fizycznych	16,08
Seminarium	13,08
Doradztwo specjalistyczne dla podmiotów ES	12,53
Doradztwo dla osób fizycznych	13,35
Pytanie: Jaka instytucję Pan/i reprezentuje? (%)	
Instytucja ekonomii społecznej (spółdzielnia socjalna, spółdzielnia pracy, spółdzielnia inwalidów i niewidomych, organizacja pozarządowa, kościół, związek wyznaniowy, stowarzyszenie jednostek samorządu terytorialnego)	43,87
Instytucja rynku pracy lub pomocy i integracji społecznej (np.: Powiatowy Urząd Pracy, Ochotniczy Hufiec Pracy, agencja zatrudnienia, instytucja dialogu społecznego, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie lub inne).	26,70
Osoba fizyczna, która deklaruje chęć prowadzenia działalności w sektorze Ekonomii Społecznej.	29,43

Wyniki prowadzonych w okresie 02.2009-03.2010 ankiet 1:

Pytanie: Jak ocenia Pan/i wartość merytoryczną wykorzystanej formy wsparcia? (w skali od 1 – niezadowolająca do 6 – bardzo dobra)	5,32
Pytanie: Jak ocenia Pan/i pod względem organizacyjnym wykorzystaną formę wsparcia? (w skali od 1 – niezadowolająca do 6 – bardzo dobra)	5,41
Pytanie: Czy uzyskał Pan/i dodatkową wiedzę dotyczącą Ekonomii Społecznej i/lub wiedzę dotyczącą rozpoczynania działania w sektorze Ekonomii Społecznej po uczestnictwie w wykorzystywanej formie wsparcia? (w skali od 1 – nie uzyskałem do 6 – zdecydowanie uzyskałem)	5,33
Pytanie: Czy zdobyta wiedza będzie przydatna dla Pana/i w instytucji, którą Pan/i reprezentuje lub w życiu codziennym? (w skali od 1 – nieprzydatna do 6 – zdecydowanie przydatna)	5,35

Informacje o postępie w osiągnięciu rezultatów miękkich:

Rezultat I - Stworzenie warunków do integracji społeczno - zawodowej - sprawdzany w odniesieniu do ankiet wypełnionych przez instytucje ES w ramach ankiety nr 2 i ankiety nr 3.

Rezultat niemożliwy do zweryfikowania na moment przygotowania niniejszego opracowania ze względu na brak ankiet 3.

Rezultat II - Ożywienie środowisk lokalnych przez podejmowanie wspólnych wysiłków celem wsparcia instytucji ES - sprawdzany w odniesieniu do ankiet wypełnionych przez instytucje Rynku Pracy, Pomocy i Integracji Społecznej w ramach ankiety 2 i ankiety 3.

Rezultat niemożliwy do zweryfikowania na moment przygotowania niniejszego opracowania ze względu na brak ankiet 3.

Rezultat III - Promocja w środowisku lokalnym problematyki instytucji ES - będzie sprawdzany w odniesieniu do ankiet wypełnionych przez instytucje ES, instytucje Rynku Pracy, Pomocy i Integracji Społecznej oraz razem ich łącznie w ramach ankiety 2 ankiety nr 3.

Rezultat niemożliwy do zweryfikowania na moment przygotowania niniejszego opracowania ze względu na brak ankiet 3.

Informacje o postępie w osiągnięciu rezultatów miękkich:

Rezultat IV - Uzyskanie dodatkowej wiedzy osób z instytucji Ekonomii Społecznej - weryfikowany na podstawie ankiet nr 1 wypełnionych przez instytucje Ekonomii Społecznych w ramach pytania (4, 5 i 6 - jeśli są wyrażone jakieś uwagi)

Średnia ocena w pytaniu 4 wśród osób z instytucji Ekonomii Społecznej wypełniających ankietę nr 1 wynosi narastająco od początku projektu **5,40** oraz w pyt 5 narastająco od początku projektu **5,52**. Udzielone odpowiedzi w formie pisemnej w pytaniu 6 są tylko pozytywne i neutralne (brak odpowiedzi negatywnych).

Rezultat IV będzie osiągnięty, jeśli wyniki w ramach całego projektu będą wynosiły więcej niż 3,00 i jednocześnie nie będzie zbyt wiele (mniej niż 10 %) negatywnych opinii opisowych w pytaniu 6 co na chwilę obecną jest osiągnięte.

Informacje o postępie w osiągnięciu rezultatów miękkich:

Rezultat V - Zdobyć wiedzę przez osoby fizyczne zainteresowane rozpoczęciem działań w sektorze ES - weryfikowane na podstawie ankiet nr 1 wypełnionych przez osoby fizyczne w ramach pytania (4, 5 i 6 - jeśli są wyrażone jakieś uwagi)

Średnia ocena w pytaniu 4 wśród osób fizycznych wynosi od początku projektu **5,45** oraz w pyt 5 wynosi **5,34**. Udzielone odpowiedzi w formie pisemnej w pytaniu 6 są tylko pozytywne i neutralne (brak odpowiedzi negatywnych).

Rezultat V będzie osiągnięty, jeśli wyniki w ramach całego projektu będą wynosiły więcej niż 3,00 i jednocześnie nie będzie zbyt wiele (mniej niż 10 %) negatywnych opinii opisowych w pytaniu 6 co na chwilę obecną jest osiągnięte.

Obserwacje

- zauważania sprawą jest znacząca wyżka ocen udzielonych w tych miesiącach kiedy świadczone są usługi indywidualne (tj. Doradztwo specjalistyczne dla podmiotów ES, Doradztwo dla osób fizycznych) a niżka ocen kiedy głównie realizowane były formy grupowe (głównie Szkolenia dla podmiotów ES, Szkolenia dla osób fizycznych, Seminarium). Wyraźnie z tego widać, iż usługi indywidualne są zdecydowanie bardziej pożądane przez uczestników i przy tym znacząco lepiej oceniane przez uczestników co należy wziąć pod uwagę konstruując kolejne projekty.
- w trakcie realizacji projektu następowały niewielkie działania dostosowawcze, które polegały na wzmocnieniu działań informacyjno-promocyjnych dzięki poczynionym w ramach projektu oszczędnościom. Zrealizowano warsztaty informacyjno - promocyjne pod tytułem „Ekonomia społeczna - sprawa wszystkich nas”. Znamiennym jest to, że pierwotnie nie miały one miejsca w treści wniosku aplikacyjnego, jednak wnioskodawca widząc szeroką potrzebę informowania o pozytywach wynikających z Ekonomii Społecznej i możliwościach z nią związanych przy jednoczesnych oszczędnościach budżetowych, zdecydował się na organizację tych warsztatów. Ich potrzeba została potwierdzona dzięki obecności 55 osób.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**ŚWIĘTOKRZYSKIE BIURO
ROZWOJU REGIONALNEGO**
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przemysław Fiedkiewicz ETC Group Sp. z o.o.

ul. Stalowa 3, 41-200 Sosnowiec
tel. 032-2921309
www.etcgroup.pl

Stowarzyszenie Integracja i Rozwój
ul. Śniadeckich 30/5, 25-366 Kielce
tel. 041 361 04 92, fax: 041 361 11 61
e-mail: sir@sir.com.pl; www.sir.com.pl